

RÖNESANS ve REFORM ÇAĞI

ŞK...! Karşılıklı ya da karşılıksız...
İlham kaynağı hep aşk.

Müzik formu dönemlere göre
değişiyor olsa da ana tema hep aşk
olmuş ve olmaya da devam etmiyor
mu? Kilselerde tanrıya duyulan aşk,
gezgin şarlıcılara ilham kaynağı olan

ulaşılabilir olan umutsuz ve karşılıksız aşk...

Şimdi hep birlikte uzun ve zengin bir Rönesans
döneminde kısa kısa değinmelerle bir yolculuk
yapalım mı?

Yeniden doğuş anlamına gelen Rönesans
Ortaçağ'ın sönüklüğünü kaldırmış ve yepyeni bir
çerçeve sağlamıştır. Yaşama sevinçli dansı, dans
etmek müziği, müzik te enstrüman gelişimini
tetikleyen bir zincir oluşturmuştur. Müzik
kaynaklarını çoğaltmak, genişletmek ve
yenilemek için çeşitli araştırmalar başlamıştır.
Makamlar, ritimler gelişmiş ve müzikte duyguya
da daha çok yer verilmiştir. 1450 yılında J.
Gutenberg'in baskının bulunması ve edebiyatın
yükselmesinden sonra 1501 de Ottaviano
Petrucci'nin müzik basınında yaratmış olduğu
yenilikler ile birlikte basılı müzik, nota okumada
büyük bir yükselişe geçmiş olmuş, bu yöntem
sayesinde amatör müzisyenlerde bilgilere daha
rahat ulaşır hale gelerek Batı müziği hızla
yayılmaya ve dönüşmeye başlamıştır.

İspanya ve Portekiz'de de müzik hızla
yayılrken kilisenin maddi gücü de dinsel içerikli
müziği desteklemeye başladı. Sıkça kullanılan
"Ensalada" formu sokak ağıtları, popüler melodi,
kilise müziğinin bir karışımıydı. Yani müzikal bir
salata :)

K. Kolomb'un 1492'de Amerika'yı keşfiyle
müzik okyanus ötesi de yayılmaya başladı.
İspanyada'ki kilise ve katedrallerinin modellerinin
benzerleri güney Amerika da kuruldu. Deniz aşırı
göç eden sanatçılar ve Din adamlarına da aynı
ticarete olduğu gibi iş olanakları belirdi.

Bu arada İtalyada'ki Venedik Cumhuriyeti için
ticaret ve müzik vazgeçilmezdi. Adeta müziğin
başkenti olarak anıldığı söylenir. Vokal ve
çalgısal müzik her yerden yükselirken bu arada
"Musica Nova" nın büyük basım evi tarafından
yayınlanması ilgileri daha da artırdı olmuştur.
Venediğin muhteşem yapıları arasında
sokaklardan yükselen müzik ve danslar insanlara
başka bir coşku getirmişti. Artık müzik sadece
kilise ve saraylarda değil halkın da rahatlıkla icra
ve eşlik edebildiği bir düzeye gelmişti. Rönesans

DB Didem
Mülayimsi
Argüden
UR 2420
Bölge
Acarkent
Rotary Kulübü

"Kadınlar topluluğu"

dönemi en önemli besteciler arasında Andrea Gabrieli, Claudio Monteverdi, Francesco Cavalli, Giovanni Pierluigi da Palestrina, William Byrd sayabiliriz.

<https://youtu.be/oYdnUHCpomQ>

<https://youtu.be/BwNPxQyhPlo>

Rönesans döneminde müzik biçimleri

Rönesans döneminde Majör ve Minör (büyük - küçük) dize tarzı ortaya çıkmış ve Contrapuan (Birbirlerine armonik açıdan bağlı ancak ritim ve gelişimi bağımsız olan seslerin ilişkisi) kuralları değişmiştir. Dans biçimleri için hızla müzik tarzı oluşmuşmaya başlamıştır.

Jig: Hareketli bir dans türüdür, hissedilen 2 güçlü vuruş ve her vuruşta üç sayılı gruplar vardır.

https://youtu.be/n_iivGo83Ts

Ricercar: İtalyanca'da arayış anlamına gelen tarz belli bir melodiden çok süslemeler ve doğaçlama gelişen bir biçimdir. Günümüzde de hala Caz sanatçılarının hala uyguladığı bir yöntem :)

<https://youtu.be/89CCiOAnUb4>

Basse: Bir dans müziği biçimidir.

°Passamezzo ve Saltareo,

°Pavan ve Galliard,

°Allemande ve Courante, gibi eşleşmeler daha sonra gelecek olan Barok dönemin Suit kavramının alt yapısını oluşturmuştur.

<https://youtu.be/1yfweXnxDc>

Madrigal: Din dışı olan bu Vokal müzik biçiminin Rönesansta önemli bir yeri vardır. Çok sesli bir yapıdadır. Bu dönemde İtalyan saraylarında müzisyenler çok destekleniyordu. Özellikle Ferrara sarayında Ferrara dükü Alfonso II d'este üç kadın müzisyenden oluşan bir topluluk kurmuş ve onlara her gün prova yapmalarını şart koşmuştu. Concerto delle donne (Kadınlar grubu) olarak anılan bu topluluk bir çok kadının o dönemde müziğe başlamasına vesile olmuştur.

<https://youtu.be/2G5YgvhLJIY>

Motet: Kiliseye övgü ağırlıklı olup üç ayrı ses ile söylenen ve ayrı ayrı tınlayan bir şarkı biçimidir.

<https://youtu.be/kxLv2pPiQVI>

Missa (Mass): Rönesans'ta Katolik

“Rönesans Lavtası”

“Rönesans döneminde çalgılar çok gelişmiştir. Fakat altın çağını yaşayan tek çalgı Lavta olmuştur.”

Kilisesinde tören müziği olan bu müzik biçimi de Suiti andırır. Başlıca bölümleri "Kyre" "Gloria" "Sanctus" "Agnus Dei" "Beditus"

Bu dönemde Polifonik stiline adapte olan ilk İtalyan ve dönemin de en ünlü bestecilerinden sayılan Giovanni Pierluigi da Palestrina idi. Çok önemli eserler arasında "Missa" lar bırakan bestecinin özel hayatından dolayı bir dönem kilisede çalışması yasaklandı.

<https://youtu.be/c3wc2OzIOsU>

Rönesans dönemi çalgıları

Rönesans döneminde çalgılar çok gelişmiştir. Fakat altın çağını yaşayan tek çalgı Lavta olmuştur.

Lavtanın haricinde;

°nefesli çalgılardan Basset Flavta, Curtal, Kornet, Kornettino

°tuşlu çalgılardan Klavsen

°telli çalgılardan Amati Viyola, Cittern, 8 Bölümlü Lavta, Urbino Cittern sayabiliriz.

Umarım biraz olsun müziklerle farklı bir döneme götürebilmişimdir sizleri. Önümüzdeki sayıda Barok dönemde buluşmak üzere,

Sanat ve Sevgiyle kalın...